

NIET GESCHREVEN VOOR DE BUREAULA

De standaard hygiëne en infectiepreventie valt bij u op de deurmat. En dan? Bladert u hem eens door en legt u de standaard vervolgens op de grote stapel KNOV post? Gaat u hem later lezen? Of neemt u zich voor het er over te hebben met collega's in uw praktijk en/of uw kring of wilt u misschien in uw toetsgroep voorstellen dit onderwerp te gaan bespreken?

Margriet Weide

Jarenlange ervaring met beroepsinhoudelijke richtlijnen voor professionals leren ons dat het schrijven en versturen van een standaard alleen meestal niet volstaat om de werkwijze van professionals te verbeteren. Want ook voor verloskundigen geldt dat door de drukte van alledag en de overdaad aan informatie de kans groot is dat de standaard 'in de bureaulade verdwijnt'.

Implementatiewerkgroep

Om te voorkomen dat de standaard in de bureaula verdwijnt, stelt de KNOV bij iedere standaard een zogenaamde implementatiewerkgroep samen. In deze werkgroep zit in ieder geval een auteur van de standaard, een beleidsmedewerker scholing en een beleidsmedewerker implementatie van de KNOV. Afhankelijk van het onderwerp kunnen er nog anderen met een specifieke deskundigheid aanschuiven. Deze werkgroep buigt zich ruim vóór uitgave van de standaard over de implementatie ervan en bedenkt welke acties nodig zijn om de aanbevelingen uit de standaard zo breed mogelijk in te voeren. Bij het vaststellen van de acties hanteert de werkgroep een aantal uitgangspunten. Twee voorbeelden van die uitgangspunten zijn dat we zoveel als mogelijk aanhaken bij de bestaande (KNOV) structuur en (KNOV) activiteiten en dat we bij vaststellen van de implementatieactiviteiten de inspanningen van de doelgroep zoveel mogelijk willen

beperken. Om deze uitgangspunten te realiseren werken de leden van de implementatiewerkgroep volop samen met verloskundigen uit het land.

Resultaat

Handleiding

Allereerst hebben medewerkers van de KNOV een *handleiding* geschreven. Hierin wordt antwoord gegeven op een heleboel praktische vragen die de aanbevelingen bij u kunnen oproepen.

Vragen zijn bijvoorbeeld: welke producten zijn het meest geschikt om mijn handen te wassen en waar kan ik die producten kopen? Welke verschillende soorten handschoenen zijn te verkrijgen, in welke verpakkingsvormen en hoe duur zijn ze? Waarop baseer ik mijn keuze voor de aanschaf van een eigen autoclaaf of voor uitbesteding van autoclaving aan bijvoorbeeld het plaatselijke ziekenhuis of arts-laboratorium? Waar moet ik allemaal aan denken bij aanschaf van een autoclaaf? Hoe moeten de verschillende schoonmaakmiddelen worden gebruikt? Wat doe ik met mogelijk besmet afval? Hoe kan ik mijn instrumenten het beste hygiënisch vervoeren? Deze handleiding is onlosmakelijk met de standaard verbonden en is of wordt binnenkort naar de leden verstuurd samen met de standaard en de twee praktijkkaarten.

Actiekaart

De leden krijgen ook de zogenaamde *actiekaart hygiëne en infectiepreventie*

toegestuurd. Op deze kaart staat informatie over wat u het beste kunt doen bij accidenteel bloedcontact (dus bij prik- spataccidenten), wat belangrijk is om te weten over de hepatitis B vaccinatie en over infectieuze aandoeningen. Dit zijn alle drie onderwerpen die buiten het kader van de standaard vallen. Naar deze onderwerpen is dan ook geen uitgebreid onderzoek gedaan. Maar omdat verwacht wordt dat de standaard wel deze vragen oproept, zijn een aantal tips en de belangrijkste informatieadressen op een rijtje gezet. Er is gekozen voor een geplastificeerde uitvoering zodat u deze kaart makkelijk in uw tas mee kunt nemen.

Toetsprogramma

In het najaar verschijnt een *toetsprogramma* ter ondersteuning van de bespreking van de standaard in de ITV-groepen. Het toetsprogramma is bedoeld voor de toetsgroepbegeleider. In het toetsprogramma zijn de verschillende stappen uit de toetsingscyclus toegepast op het hygiëne en infectiepreventie beleid. De wetenschappelijke onderbouwing van de standaard is toegevoegd zodat er ten behoeve van de discussie in de toetsgroep eventuele achtergrondinformatie opgezocht kan worden. Als extra hulpmiddel is opgenomen een registratie- en inventarisatieformulier van het eigen handelen en een kennistoets.

Overige acties

Kraampakket afstemmen op inhoud
Behalve ontwikkeling van genoemde instrumenten hebben we nog een aantal andere acties ondernomen.

Margriet Weide is als beleidsmedewerker op de afdeling kwaliteit verbonden aan de KNOV. Zij coördineert de implementatie van richtlijnen en van ITV

Zo zijn de meeste zorgverzekeraars benaderd met de vraag om de inhoud van het *kraampakket* af te stemmen op de standaard. Aan hen is een lijst met aanbevolen artikelen voor het kraampakket toegezonden. Van een aantal verzekeraars is inmiddels bekend dat zij hun kraampakket gaan aanpassen.

Informatie aan studenten en kraamzorg

Ook is een informatiebijeenkomst georganiseerd waar een afvaardiging van elke *opleiding voor verloskundige* aanwezig was. De bedoeling was dat daardoor stagiaires en aankomende collega's gaan werken volgens de aanbevelingen uit de standaard.

In overleg met de koepel- en beroepsorganisaties van de kraamzorg krijgen de *kraamzorginstellingen* allemaal een brief om deze te attenderen op de standaard. Ook in hun vakbladen en op hun websites wordt de standaard onder de aandacht gebracht. Omdat u op het gebied van hygiëne en infectiepreventie met de kraamverzorgende samenwerkt, is het raadzaam om in uw eventuele samenwerkingsverband met de kraamzorg deze standaard te bespreken.

Ervaringen met standaard

Drie *verloskundige praktijken* zijn bereid gevonden om uw praktische vragen te beantwoorden. Deze praktijken hebben al ervaring met het werken volgens veel van de aanbevelingen uit de standaard. Verloskundigen uit twee van deze praktijken zijn betrokken geweest bij de ontwikkeling van de standaard en één van de drie praktijken werkt al jaren met een autoclaaf.

Kortingsregeling aanschaf

Als u besluit om een eigen autoclaaf aan te schaffen, kunt u gebruik maken van de *kortingsregeling* die de KNOV met firma Vermeulen gemaakt heeft. Deze regeling is geldig tot en met 2006.

In de handleiding is een globale indicatie voor de investeringskosten die verbonden zijn aan de aanschaf van een autoclaaf opgenomen. U kunt daarin ondermeer lezen dat de netto uitgaven echter lager zijn door de verschillende aftrekmogelijkheden van de belasting. Consulteer uw accountant om inzicht te krijgen in de financiële consequenties die aanschaf van een autoclaaf voor u met zich meebrengt. De firma Vermeulen biedt u ook een *lease-mogelijkheid*. Voor meer informatie hierover verwijs ik u naar de in dit tijdschrift ingesloten flyer en/of naar de informatie op onze ledensite.

Afspraak met Inspectie

De KNOV is zich ten volle bewust zijn van de fikse financiële en organisatorische consequenties van autoclavering. Daarom is contact opgenomen met de Inspectie Volksgezondheid en Zorg. De Inspectie begrijpt dat u tijd nodig hebt om uw instrumenten met een autoclaaf te gaan steriliseren. Zij verwacht echter wel dat u na driekwart à één jaar kunt laten zien op welke manier u autoclavering denkt te gaan realiseren. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit notulen van een vergadering of uit het feit dat u de financiering van autoclavering opgenomen hebt in uw toekomstige praktijkplan of bedrijfsplanning of beschreven hebt in uw kwaliteitsjaarverslag. De Inspectie verwacht dat u over drie jaar uw instrumenten steriliseert met behulp van een autoclaaf.

Downloads op ledensite

De genoemde hulpmiddelen en activiteiten bij de invoering van de standaard zijn bedoeld om het u makkelijker te maken en dat zij een bijdrage leveren aan de verdere professionalisering van de eerste lijns verloskunde. De standaard, de

VERKORTE VERSIE

Om de standaard zo toegankelijk mogelijk te maken hebben we er voor gekozen naast een *(uitgebreide) wetenschappelijke onderbouwing van de standaard* ook een *verkorte versie* uit te geven. Deze verkorte versie is verstuurd (of zal ieder moment verstuurd worden) naar de leden van de KNOV samen met twee zogenaamde *praktijkkarten*. De praktijkkaart 'voorzorgsmaatregelen' vat alle aanbevelingen van de standaard samen behalve de aanbevelingen over het schoonmaken van de verloskundige praktijk. Deze aanbevelingen zijn op een aparte praktijkkaart 'praktijkhygiëne' samengevat. De praktijkkaarten zijn geplastificeerd zodat ze vaak gebruikt kunnen worden zonder snel kapot te gaan. Als u in discussies meer achtergrondinformatie wilt hebben dan in de korte versie is opgenomen, kunt u de wetenschappelijke onderbouwing tegen betaling opvragen bij Carolien Kijzer. Per email: ckijzer@knov.nl, fax: 030-2294162 of telefoon: 030-2294299. Behalve ontwikkeling van bovengenoemde uitgaven zijn er nog andere acties ondernomen om het gebruik van de standaard te vergemakkelijken en te stimuleren.

praktijkkarten, de handleiding en de actiekaart hygiëne en infectiepreventie kunt u downloaden van onze ledensite. De meest gestelde vragen zullen binnenkort op de ledensite beantwoord worden. Voor andere vragen over de achtergronden, de ontwikkeling of de invoering van de standaardvenals voor praktische vragen over de uitvoering van de aanbevelingen wordt u verwezen naar de ledensite: knov\kwaliteit\richtlijnen\standaarden. Daar vindt u de namen en adressen van de verschillende mensen en praktijken die u kunt benaderen. □